

den reflekterende mentor

undervisningshæfte

til mentorers kompetenceudvikling og
kvalitetsudvikling af mentorordninger

den reflekterende mentor

undervisningshæfte til mentorers kompetenceudvikling
og kvalitetsudvikling af mentorordninger

Forfattere

Barbara Day, Trine Hinchely Harck og Birte Kaiser

Illustrator

Allan Stochholm

Udgiver

Videncenter for Uddannelses- og Erhvervsvejledning

Ansvarshavende redaktion

Carla Tønder Jessing

*Videncenter for Uddannelses- og Erhvervsvejledning
ctj@viauc.dk • www.vejledning.net*

Copyright

© 2009 Videncenter for
Uddannelses- og Erhvervsvejledning

Layout

VIA Kommunikation • ordrenr. 617 • 03.09 • lip

Tryk

Special-Trykkeriet Viborg a-s

ISBN

978-87-92412-04-1

VIDENCENTER FOR
UDDANNELSES- OG
ERHVERVSVEJLEDNING

Indhold

Forord	7
1.0 Mentorordninger og mentorskab	9
1.1 Forskellige mentorordninger	9
1.2 Frafald.....	11
1.3 De unge mentees	12
1.4 Social inklusion.....	14
1.5 Kvalificering af mentorskaber	14
2.0 Praksiseksempel på mentorskab	17
2.1 Portræt af Pia	18
3.0 Refleksive muligheder gennem teoretiske perspektiver	25
3.1 Mentorskabet.....	25
3.1.1 Mentorroller og positioner	25
3.1.2 Roller i mentor-/mentee-relationer	27
3.1.3 Udvikling af mentorrelationen og forløbet i et mentorskab.....	29
3.2 Ungdomsliv og kvalificeret selvbestemmelse	31
3.2.1 Kvalificeret selvbestemmelse – som rammesætning i mentorarbejdet.....	32
3.3 Relationer	36
3.3.1 Relationens betydning	38
3.3.2 Interaktion og kommunikation.....	40
3.3.3 Relationskompetence	43
3.3.4 Relationens magtdimensioner.....	45
3.4 Anerkendelse	48

3.5	Et selvpsykologisk perspektiv på mentorskabet.....	54
3.5.1	Selvet og dets selvobjekter.....	55
3.6	Identitet.....	57
3.6.1	Jeg-identitet.....	61
3.6.2	Personlig identitet.....	61
3.6.3	Social identitet.....	61
3.6.4	Kollektiv identitet.....	61
3.6.5	Identitet som et socialt selvforhold.....	64
3.6.6	Kohærens.....	65
3.6.7	Handlingsspørgsmål.....	67
3.6.8	Bevidsthedsspørgsmål.....	68
3.6.9	Oplevelsesspørgsmål.....	68
3.6.10	Korrespondens.....	69
3.6.11	Den moralske og etiske dimension.....	69
3.6.12	Autenticitet.....	70
3.7	Valgprocesser og karrierekonstruktion.....	72
3.7.1	Unge valgprocesser.....	73
3.7.2	Karrierekonstruktion.....	74
3.7.3	Mentor som medierende instans.....	75
3.8	Læring.....	75
3.8.1	Mentee som lærende i læringskontekster.....	76
3.8.2	Læreprocesser.....	76
3.8.3	Mentors muligheder for at støtte læreprocesser.....	82
3.9	Dømmekraft og etiske refleksioner.....	85
3.9.1	Etisk praksis.....	86
3.9.2	Afviklingen af ”Den organisatoriske dømmekraft”.....	87

4.0	Udvikling af mentorskaber	95
4.1	Refleksive rum i organisationen	99
4.1.1	Den enkelte mentors logbog – en løbende individuel refleksionsform	100
4.1.2	Supervision og kollegial supervision	101
4.1.3	Projektmodellen som et redskab til planlægning, evaluering og udvikling af mentorskaber og mentorordninger	102
5.0	Lærende mentorskaber	107
5.1	Refleksionsspørgsmål til cases	107
5.2	Case Mark	110
5.3	Case Basim	111
5.4	Case Sara	114
6.0	Kurser for mentorer	119
6.1	Kort kursus (4 timer)	119
6.2	Dagskursus (7 timer)	120
6.3	Kursusforløb (1 dagskursus + 6 korte kursusgange)	120
6.4	Supervisionsforløb med ekstern supervisor (mindst 5 gange)	121
6.5	Kursus i kollegial supervision (3 gange à 3 timer)	121
6.6	Udviklingsprojekt	122
	Referencer	123
	Bilag 1 – Mentors logbog	129
	Bilag 2 – Matrix-modellen	131